

Hyvinvoiva Ähtärinjärvi yhteinen asiamme

Ähtärinjärven veden laadun parantamiseksi ja vesistön käytön turvaamiseksi rekisteröity Yhteinen Ähtärinjärvi ry -niminen yhdistys aloitti toimintansa alkuvuodesta. Järven tilasta ja tulevaisuudesta on keskusteltu muun muassa Alajärven, Ähtärin ja Soinin ympäristöviranomaisen sekä kuntien edustajien kanssa.

Yhdistys on ryhtynyt selvittämään millaisia kunnostushankkeita Ähtärinjärvellä olisi järkevää toteuttaa. Tämän jälkeen käynnistetään hankkeiden suunnittelu ja haetaan niihin rahoitusta.

Ajatus yhdistyksestä syntyi yhteisestä huolesta järvi- ja vesistöalueiden ja mökkiläisten keskuudessa. Yhdistyksen tarkoituksena ei ole osoittaa sormella mitään tahoa veden nykytilasta, vaan katsoa tulevaisuuteen ja toimia siten, että veden ravinnekuorma pienenee ja humus-/kiintoainepäästöt vähenevät.

– Me ihmiset itse olemme tavalla tai toisella aiheuttaneet tämän erilaisilla toimenpiteillä, lainsäädännön ja tietämyksen ollessa ennen erilaisia. Nyt asiat ovat kehittyneet ja tulleet tiukemmiksi ympäristöpuoleltakin, kertoo yhdistyksen puheenjohtaja Seppo Sulku.

Yhdistyksen tavoitteena on, että veden laadun huonontuminen pysähtyy vuoden 2021 loppuun mennessä ja arvot olisivat tuollain korkeintaan samat kuin tänä kesänä. Yhdistyksen tavoitteena on toimia järven hyväksi, jotta vesistön virkistysarvo säilyy myös tuleville sukupolville.

Ähtärinjärvellä on suuri merkitys virkistyskäytön kannalta, sillä vakituisen asutuksen lisäksi sen rannoilla on lukuisa määrä

kesämökkejä ja uimarantoja. Väliveden rannalla mökkiläisenä viihtyvää Sulku kertoo pitäneensä Ähtärinjärveä erämaajärvenä, jossa ei ole suuria ravinnepitoisuuksia. Hänen rantansa peittävä ”vihreä velli” kahtena perättäisenä syksynä oli ikävä yllätys.

Faktoihin perustuvaa toimintaa

Ähtärinjärven veden tummuus on lisääntynyt, humuspitoisuus kasvanut ja näkösyvyys heikentynyt.

ELY-keskuksen mukaan ravinnepitoisuudet järvessä eivät ole poikkeuksellisen korkeita verrattaessa niitä Alajärveen, Lappajärveen ja Kuortanejärveen, mutta leväkukinnot ongelmallisia. Rehevöityminen on edennyt pikkuhiljaa.

– On harmillista, ettei ole olemassa säännöllistä näytteidenottosysteemiä, vaan se riippuu täysin siitä miten aktiivisia kuntalaiset ovat, yhdistyksen varapuheenjohtaja Rauni Lanamäki toteaa ja kertoo lähettäneensä näytteitä Ely-keskukseen ja saaneensa sieltä vastauksen myrkyllisestä sinilevästä.

Yhdistys suunnittelee yhteistyössä Elyn ja kuntien kanssa vesinäytteiden ottamista vesistön eri osista, jotta saavat todellista tietoa veden laadusta ympäri vuoden. Toiminta perustuu faktoihin.

Lanamäki kertoo sinilevää näkyvän järven pohjoispäässä aina jäiden tuloon saakka.

Järvellä laajalti merkitystä

Ähtärinjärvi on pitkä ja kaapehko järvi, joka sijaitsee Ähtärin, Soinin ja entisen Lehtimäen kunnan rannoilla. Suurin pinta-ala sii-

tä kuuluu Ähtäriin. Pituutta järvellä on noin 37 kilometriä ja sen suurin leveys on noin viisi kilometriä. Pintalalaltaan järvi on nelisentuhatta hehtaaria.

Kiinteistöjä rannoilla ja sen tuntumassa on noin 1300 sekä osoitteistoa 1446. Järven vaikutuspiirissä elää ja lomailee tuhansia ihmisiä. Ähtärinjärven vesistö kattaa Moksunjärven, Hankaveden, Väliveden, Ähtärinjärven ja Ruokosen.

– Järvi on suurelle osalle ähtäriläisiä ja Etelä-Pohjanmaan väestölle hyvin tärkeä. Inhan tehtaalta vedet laskevat Ouluvedelle ja Peränteeseen vaikuttaen myös alapuolisten vesistöjen tilaan. Jos saamme tämän kuntoon, on sillä myönteinen vaikutus myös alaspäin, Sulku toteaa.

Perustettavan yhdistyksen hallitukseen kuuluvat Sulun ja Lanamäen lisäksi Kimmo Toivola, Juhani Luodeslampi, Pekka Lassila, Risto Rasinmäki ja Tuuli Kaukoranta. Lisätietoa vesistön historiasta, yhdistyksestä ja vesistöjen omatoimisesta kunnossapidosta löytyy nettisivuilta www.yhteinenahtarinjarvi.fi.

Metsäkeskus asialla

Sulku antaa kiitosta Metsäkeskukselle, joka on tehnyt useamman vuoden aikana Kolunjoen varressa ja Ähtärinjärven itäpuolella metsäojituksen kunnostushankkeita. Viime vuonna valmistuneen, Suomen metsäkeskuksen hallinnoiman Kolunjoen luonnonhoitohankkeen tavoitteena on edistää Ähtärinreitillä vesistön suojelua Kolunjoen ja muiden Ähtärin alueella idästä Ähtärinjärven laskevien purojen ja norojen valuma-alueilla.

– Toteutetuilla toimenpiteillä pyritään pidättämään ravinteiden ja kiintoaineen kulkeutumista Kolunjokeen ja Ähtärinjärveen, kertoo luonnonhoidon asiantuntija Jouko Hautamäki Suomen metsäkeskuksesta. Hankkeen käynnistymiselle oli keskeistä, että alueen metsänomistajat näkivät metsätalouden vesien suojelun tehostamisen tärkeänä. Vaikka metsätalouden kuormitus vesistöihin on keskimäärin vain 5-10 prosenttia kokonaiskuormituksesta, on vesistöjen kunnostamiseksi tänä päivänä metsätaloudenkin tehtävä osansa.

– Hankkeen toteutukselle oli hyvin tärkeää myös yhteistyö kuntien, ELY-keskuksen ja muiden sidosryhmien kanssa, sillä vesien suojeluasioissa valuma-alueen kaikki toiminnot ratkaisevat lopputuloksen. Hankkeessa rakennettiin valuma-alueille yksi kosteikko, yksi pintavalutuskenttä, 87 pohjapatoa, 16 uutta laskeutusallasta ja kunnostettiin 19 vanhaa laskeutusallasta. Käytännön toteutuksista vastas hanketoimijana Maansiirto Soukkala Oy Alavudelta. Hautamäki kertoo Suomen metsäkeskuksen suunnitelmassa olevan tulevina vuosina edelleen jatkaa luonnonhoidon hanketoimintaa Ähtärinjärven ympäristössä. Seuraavaksi otetaan tarkasteluun järveen sen itärannalla Soinin ja Lehtimäen alueelta laskevat vesistön osat, ja niiden jälkeen palataan järven länsipuolta Ähtäriin. Tarkasteltava maa-alue on varsin laaja, ja vuotuiset luonnonhoitovarat ovat rajalliset. Varoja kohdennetaan muihinkin vesistöalueisiin, joten koko Ähtärinjärven kierto tulee olemaan vuosien työ.